

Ìwé Dániẹ̀lì – Ọ̀kan Ọ̀gọ̀rùn-ún àti Ẹ̀dọ̀gọ̀rìn

Àwọn Ọ̀jì Pápá: Ẹ̀sì Ìfàṣẹ̀yìn àti Ètè Tí Ó Wà Lẹ̀yìn “Pópù Hitler”

Jeff Pippenger

2024-04-03

Nínú iwé tí àkólé rẹ̀ jẹ́, Hitler’s Pope, ònkòwé nàà, John Cornwell, bèrè ìtàn pòòpù ojó ọ̀lẹ́ tí ó jọba nígbà tí Hitler n ẹ̀kọ̀sọ̀ Jámáńì, pẹ̀lú bàbá-nlá rẹ̀ àti Pòòpù Pius IX, tí a lé jade kúrò ní Ìlú Róòmù. Nígbà tí Pius IX sá kúrò ní Ìlú Róòmù, ní ifarapamọ̀ gégé bí ajẹbọ̀rìn, ọ̀kúnrin kan soṣo tí ó mú lọ pẹ̀lú ara rẹ̀ ni bàbá-nlá pòòpù ojó ọ̀lẹ́ nàà. Cornwell sọrọ̀ nípa ìbáṣepọ̀ t́mọ̀t́mọ̀ tí ó wà láàárín àwọn ọ̀kúnrin méjèjè nàà, lẹ̀yìn nàà sì fi hàn bí bàbá pòòpù ojó ọ̀lẹ́ nàà pẹ̀lú ẹ̀ ní isopọ̀ pẹ̀lú àárín agbára ti Ẹ̀sì Kátólíkì. Nípa ẹ̀sẹ̀ bẹ̀, ó tọ̀ka sí àyíká àwùjọ̀, ọ̀ṣẹ̀lú, àti ẹ̀sìn ti ìtàn nàà láti àkókò Pius IX tí tí dé Ogun Àgbáyé Kejì. Àkójọ̀pọ̀ ìran àgbòòrò ìtàn nàà jẹ́ ohun amúni-mọ̀ràn lópòlópò.

“A tún gbé igbésẹ̀ mírán nínú igbéraga àṣe pòòpù, nígbà tí, ní ọ̀rúndún kọ̀kànlá, Pòòpù Gregory VII kéde pípe Ọ̀ba Róòmù. Láàárín àwọn ipèdè tí ó gbé kalẹ̀ ni ọ̀kan tó sọ pé ijọ̀ kò tìlì sìnà rí, bẹ̀ẹ̀ ni kò sì ní sìnà láéláé, gégé bí Ìwé Mímọ̀. Ẹ̀sẹ̀n àwọn ẹ̀rì Ìwé Mímọ̀ kò bá itenunmọ̀ nàà lọ. Póntífù onígbéraga nàà tún béèrè agbára láti yọ̀ àwọn ọ̀ba-ọ̀ba kúrò lórí itẹ̀ wọn, ó sì kéde pé kò sí ẹ̀ni kankan tí ó lè tú idájọ̀ kankan tí òun bá ti sọ padà, ẹ̀sẹ̀n pé ànfàní àṣe tirẹ̀ ni láti yí àwọn ipinnu gbogbo àwọn ẹ̀lómíràn padà.

“Àpẹ̀rẹ̀ kan tí ó wúlò gidigidi nípa iwà ikà aláṣe ti agbejọ̀rò àṣeéṣàṣe yí ní a fi hàn nínú iṣe rẹ̀ sí Ọ̀ba Aláṣe Jámáńì, Henry IV. Nítorí pé ó gbójúgbóyà láti kọ̀bi ara sí àṣe pòòpù, a kéde ọ̀ba yí gégé bí ẹ̀ni tí a yọ̀ kúrò nínú ijọ̀, tí a sì ti bọ̀ ọ̀ lórí itẹ̀. Ní ibèrù ikòsílẹ̀ àti ihalẹ̀mọ̀ni láti ọ̀wọ̀ àwọn ọ̀mọ̀-aládé tirẹ̀, tí a fi àṣe pòòpù gbà wọn níyànjú sí iṣẹ̀tẹ̀ sí i, Henry rí i pé ó ẹ̀ dandan kí òun bá Róòmù ẹ̀ àlàáfíà. Pẹ̀lú aya rẹ̀ àti iránsẹ̀ olóòótọ̀ kan, ó ré kojá àwọn Ọ̀kè Alps láárín otútù igbà otútù, kí ó lè rẹ̀ ara rẹ̀ sílẹ̀ níwájú pòòpù. Nígbà tí ó dé ilé-ọ̀ba olódi tí Gregory ti sá padà sí, a mú un lọ, láísí àwọn olúṣọ̀ rẹ̀, sínú àgbàlá ọ̀de, níbẹ̀ sì ni, lábẹ̀ otútù gbígbóná ti igbà otútù, pẹ̀lú orí tí a kò bọ̀ àti ẹ̀sẹ̀ tí kò wọ̀ bàtà, àti nínú aṣo àiníyì, ó dúró de àṣe pòòpù láti wọ̀ inú iwájú rẹ̀. Kì í ẹ̀ tí di igbà tí ó fi tẹ̀sìwájú fún ojó méta nínú àwẹ̀ àti jìjẹ̀wọ̀, ni póntífù nàà fi yònda láti fún un ní idárijì. Àní nígbà nàà pẹ̀lú, ó jẹ́ lórí ipènjà pé kí ọ̀ba aláṣe nàà dúró de ifowọ̀sí pòòpù kí ó tó tún gba àwọn àmì ọ̀lẹ́ tábí lo agbára ijọ̀ba ọ̀ba. Gregory sì, tí iṣẹ̀gun rẹ̀ gbé sókè, fi igbéraga sọ pé ojúṣe òun ni láti mú igbéraga àwọn ọ̀ba wó lulẹ̀.” The Great Controversy, 57.

Gregory VII jẹ́ “alágbawí àṣeṣe,” ẹ̀sẹ̀n a kò sọ ẹ̀sùn ẹ̀lẹ̀yà nàà di ẹ̀kọ̀ ọ̀fíṣiàlì (dogma), tí tí di àkókò Pius IX, ẹ̀ni tí ó fi ipènjà aṣiwèrè nàà múlẹ̀ gégé bí ẹ̀kọ̀ tí a ti fi idi rẹ̀ múlẹ̀ ní Igbimọ̀ Vatican àkókò. A fowọ̀ sí ẹ̀kọ̀ nàà ní July 18, 1870, ní ọ̀gọ̀rùn-ún ọ̀dún kan àti àádọ̀ta pére sí ojó nàà gan-an kí idààmú àkókò ti egbẹ̀rùn mérinlélógójì seṣe.

Ohun tí ó jẹ́ imúlọ̀ye nípa ìtàn nàà pé nígbà tí Pius IX sètò Igbimọ̀ Vatican àkókò, tí ó sì mú ẹ̀kọ̀ rẹ̀ nípa àṣe-àṣeṣe ẹ̀sẹ̀, idí tí ó fi ẹ̀ bẹ̀ẹ̀ ni ikóríra rẹ̀ sí ohun tí wọn n pè ní “imúdàgbàsókè.” Kì í ẹ̀ pé ó dá lórí èrò nàà pé pòòpù kan kò lè ẹ̀ àṣeṣe nígbà tí ó bá n sọ àwọn ẹ̀kọ̀ Bíbẹ̀lì di mímúmọ̀, bí kò ẹ̀ pé ó jẹ́ igbẹ̀jà fún itakò ti ipò pòòpù sí agbára ifọ̀rọ̀wẹ̀rọ̀ tí Ìyíká ilẹ̀ Faransé ti mú wá. A darí i

sí ohun tí yòò di mímò níkeyìn gégé bí Kómúnísímù.

Ìyípadà-òde Faransé mú idàrúdàpò wá nínú àtòlèsèṣe ṣàkóso àwọn orílẹ̀-èdè Yúróòpù, pèlú ikòríra pàtàkì sí ìjòba-òba tí ó jé ipò pòòpù. Ìṣòtẹ̀ Olómìnira ti Ítálì kan ni ó ti lé Pius IX, àti òkùnrin ọ̀tún rẹ̀, jáde kúrò ní Róòmù fún ìgbà díẹ̀. “Ìgbàlódé,” tí a sojú rẹ̀ nínú oríṣíríṣi imò ogbón-ìjìnlẹ̀ tí Ìyípadà-òde Faransé mú jáde, ni ọ̀tá àgbàyanu Pius IX, àti pé ẹ̀kọ̀ rẹ̀ nípa àìṣeṣiṣe ni a pèsè láti gbékalẹ̀ gbogbo ẹ̀tọ̀ tí pòòpù fi n tako àwọn èrò àwọn olùgbòwòwò ìgbàlódé tí Ìyípadà-òde Faransé mú jáde.

Dáníẹ̀lì orí kòkànlá, ẹ̀ṣẹ̀ ogojì, fi hàn pé ní ọ̀dún 1798, ọ̀ba guúsù (Faransé aláìgbàgbò nínú Olòrun), fi ogbé ikú náà lé ọ̀ba àríwá (àpapá).

Ẹ̀kọ̀ Pius IX nípa àìṣeṣàṣiṣe ní ibáṣepò pèlú ogun tí ẹ̀ṣẹ̀ ogojì nínú Dáníẹ̀lì mọ̀kànlá sàpẹ̀rẹ̀, àti láti apá ìkeyìn ọ̀dún 1869 títí dé ọ̀dún tí ó telé e, Pius IX pe Ìgbimò Àkókó ti Fátíkàni jọ, tí a mò sí Vatican 1, fún ètẹ̀ ìmúdájú pé pòòpù ni olórí Kátólíkì, àti pé Kátólíkì ni olórí gbogbo àwọn ìjọ, gégé bí a ti kéde rẹ̀ nínú àṣẹ̀ Justinian ní ọ̀dún 533.

Ìgbimò Keji ti Vatican, tí a tún mò sí Vatican II, ni a ṣe láti ọ̀dún 1962 sí 1965. Ó jé ìṣẹ̀lẹ̀ pàtàkì àmì-itàn nínú itàn Ìjọ Kátólíkì, àti ọ̀kan lára àwọn ìgbimò àpapọ̀ ìjọ tí ó ṣe pàtàkì jù lọ ní àwọn àkókò òde-òní. A pé ìgbimò náà jọ lábẹ̀ ìdarí Póòpù John XXIII, ó sì tẹ̀síwájú ní àkókò oye pòòpù ti Póòpù Paul VI lẹ̀yìn ikú John XXIII ní ọ̀dún 1963. Ó ṣe pàtàkì láti mọ̀ iyàtò pàtó tí ó wà lááárín àwọn ìgbimò méjèjì wònyí.

Ìgbimò àkókó ni a ṣe láti fi múlẹ̀ ohun tí a n pè ní “ipò àkókójù” ti pòòpù, iyẹn ni pé pòòpù ni aláakòso, olùkọ̀, àti olùṣò-àgùntàn gíga jùlọ̀ ti Ìjọ, ẹ̀ni tí a fi ojúṣe lé lóri láti pa àwọn ẹ̀kọ̀ ìgbàgbò mò àti láti túmò wọn. Àṣẹ̀ rẹ̀ ní nínú ṣiṣe àlàyẹ̀ àwọn dógimà, pípèsè àwọn àṣẹ̀ ẹ̀kọ̀ ìgbàgbò, àti síso àwọn ikéde aláṣẹ̀ lóri àwọn ọ̀ràn ìgbàgbò àti iwà, èyí tí a mò sí àìṣe-àṣiṣe pòòpù. Ó tún ní àṣẹ̀ ṣàkóso pòòpù lóri Ìjọ àgbáyé, pèlú agbára láti yan àwọn bíṣọ̀bù, láti ṣètò àwọn sàkrámẹ̀ntì, àti láti darí ṣàkóso Ìjọ.

Ìgbimò keji náà ni a pèsè láti yí ìjọ padà sí àjọ ìsìn àpapọ̀. Àwọn ìgbimò náà jé àwọn ipèníjà tí ó dojú kọ̀ ara wọn ní taàrà. Ìgbimò àkókó, tí ó jé ti ifaramọ̀ àtíjọ̀, ni ìgbimò keji tí ó ní èrò itùbòsílẹ̀ tako. Àwọn ẹ̀gbé méjèjì wònyí yàtò sí ara wọn gégé bí ọ̀ru ti yàtò sí ọ̀sán, àti àṣòtẹ̀lẹ̀ tí a so pé ó jé ti àwọn aṣírí mẹ̀ta ti Fatima n tọ̀ka sí ogun inú ilé kan tí àwọn ìgbimò méjèjì wònyí sàfihàn dáadáa.

Àṣòtẹ̀lẹ̀ náà fi hàn pé ẹ̀gbé kan tí n gbé ipò àkókó tí Pius IX dúró ga ni a sàpẹ̀rẹ̀ rẹ̀ gégé bí ẹ̀ni tí a n pè ní “pòòpù funfun,” “pòòpù rere,” tàbí “bíṣọ̀bù rere”; sùgbón ẹ̀gbé keji, tí ó ní ibáṣepò pèlú Vatican II, ni a sàpẹ̀rẹ̀ gégé bí “pòòpù dúdú,” tàbí “pòòpù búburú,” tàbí “bíṣọ̀bù búburú.” Àríyànjiyàn àwọn èrò ìṣẹ̀lẹ̀ méjèjì náà ni a sàpẹ̀rẹ̀ nígbà tí o bá ṣèbèwò sí ojúbọ̀ ìṣẹ̀ iyanu Fatima, ní Fatima, Portugal. Nígbà tí a bá n wólé, a ti ṣètò ọ̀nà àrinakò lááárín ère pòòpù dúdú ní apá kan, àti pòòpù funfun ní apá keji.

Nítorí náà, èyí di apá kan nínú ogún ọ̀kùnrin náà tí yòò níkeyìn di ohun tí iwé náà n pè ní pòòpù Hitler, pé àwọn gbòngbò rẹ̀ ti dá pò mò ìjàkadì lááárín ìmúdójúiwòwò òde-òní (ọ̀ba guúsù), àti àṣẹ̀ àkókó ti pòòpù (ọ̀ba àríwá).

Ó yẹ kí a lóye pé onkòwé iwé tí a n gbé yèwò yíi jẹ Kátólíkí tí ó dúró dárádára nínú ijo rẹ, àti pé ètè tí ó so pé òun fi kọ iwé nàà ni láti tan imọlẹ sórí idálẹkọọ pé pòòpù tí ó jọba ní àsikò Ogun Àgbáyé Keji ti sètílẹyìn fún Hitler, àwọn Nazi, tàbí pé ó ní idálẹbi kankan nínú ipakúpa àpapọ sí àwọn Júù àti àwọn miiran. Nígbà tí Cornwell bá n sọrọ nípa bàbá bàbá Pius XII, ẹnì tí ó jẹ apá òtún tí ó dá Ìgbimọ Vatican 1 sílẹ, itàn ijàkadì láàárín àwọn ọba guúsù àti àrìwá ni a n mú ẹ ní inú itàn nàà gan-an. Nígbà tí iyípadà “Republicanism” dé Ítáìlì, fún iwọn ọdún kan bíi kan, àwọn ará Ítáìlì lé Pius IX jáde kúrò ní ilú Róòmù, àti láti igbà nàà lọ, àní lẹyìn tí ó padà, gbogbo ohun iní tí ipò pòòpù tí ní rí jẹ ilẹ ogórùn-ún mewaá eka nàà soṣo, tí a mọ sí Vatican City.

Ọnà kan soṣo tí ó fi lẹ padà sí Vatican rára ni pẹlú irànlowọ àwọn omo-ogun Faranse, àti awin kan láti ọdọ àwọn Rothschild, àwọn onísòwò ilẹ-ifowópamọ Júù olókíkí nínú ibàjẹ. Láti lóye pẹlú oḡbón ifowosowopọ pòòpù nínú iparun àpapọ àwọn Júù ní àkókò Ogun Àgbáyé Keji, ó nílò imọye ipilẹ kan nípa iwọye Yúróòpù sí àwọn Júù láti igbà kíkàn Kristi mọ àgbélẹbùú. Iwé nàà dábaà pé ikóriira sí àwọn Júù àti ẹyà-kéyà jẹ iwà méjì ọtọtọ, ní fifi ẹsùn hàn pé ikóriira Hitler sí àwọn Júù jẹ ti ẹyà-kéyà, nítorí Hitler wo àwọn Júù gégé bí ẹka ẹniyàn tí ó kéré jù, nígbà tí ikóriira sí àwọn Júù jẹ ikóriira àwọn Júù nítorí pé wón pa Ọlórùn. Bí wón bá jẹ ohun kan nàà, tàbí bí iyatọ kan bá wà láàárín àwọn méjèjì ní tòótó, ọtító iyà tí àwọn Júù n jẹ yẹ kí a lóye.

Fún àpẹẹ, ní Amérikà lóní, bí a bá lo ọrọ nàà “ghetto,” ọpọ ẹniyàn á rò pé ó jẹ itumọ apá ilú tí ó talàkà, tí ó ti bàjẹ. Sùgbón ọrọ nàà “ghetto,” ní ipilẹ, tọka sí apá kan nínú ilú, ní patàkì ní Venice, Italy, níbi tí a ti fi agbára mú àwọn Júù láti gbé ní Àkókò Àárín-Ọrúndún. Ghetto àkókó ni a dá sílẹ ní Venice ní ọdún 1516, nígbà tí Orílẹ-èdè Olómìnira Venice fi dí àwọn Júù mọ agbègbè kan tí a yàn nínú ilú nàà tí a mọ sí “geto nuovo” (ilẹ idáná irin tuntun), ẹyí tí ó wá di mímọ níkeyìn sí ghetto.

Ní Yúróòpù nípasẹ Àgbèyèwò Àárín Ọrúndún, wón fi àwọn idíwò lẹ àwọn Júù lóri nípa ibi tí wón lẹ gbé, àti pẹlú àwọn isẹ-ona tí a gbà wón láyè láti ẹ. Àwọn idíwò wónyí dá lóri itumọ àtijọ ti ikóriira àwọn Júù, ẹyí tí ó tọka sí igbàgbọ pé àwọn Júù ni wón pa Ọlórùn, àti pé gbogbo àwọn isòro tí ó tẹ lẹ e lẹyìn nàà ni wón fà sórí ara wón nípasẹ isẹ ọwọ ara wón.

Ní Àárín Àkókò, ó ti di àṣà tí a fi múlẹ pé àwọn Kristeni kò lẹ yá owó tàbí gba èrè lóri awin. A yọ àwọn Júù sílẹ kúrò nínú idènà yèn, àti yíyá owó di ọkan lára àwọn isẹ tí a gbà fún àwọn Júù láyè láti ẹ. Àwọn oníbànkì Júù, bí idílẹ Rothschild, ni wón jẹ àwọn olùpààrò owó gégé bí ifèsì sí àwọn ihámọ òfin lóri irú àwọn isẹ tí a gbà wón láyè láti ẹ. Nígbà tí Pius IX nílò owó láti padà sí Vatican, ibanújẹ rẹ pé òun kò tún ṣàkóso ilú Rome mọ pọ sí i nípasẹ àìní tí ó ní láti tọ sí àwọn Júù fún owó.

Kí a tó lé Pius IX jáde kúrò ní Róòmù, ó dà bí ẹnì pé ó wà nínú ọkan nínú ẹgbé méjì ní ti àwọn Júù àti ibàṣepọ ijo pẹlú àwọn Júù. Àwọn ẹgbé méjèjì nàà ní àwọn tí wón gbà pé àwọn Júù, láika ohunkóhun tí ó bá ẹlẹ sí wón sí, n kan gbà ohun tí wón tọ sí nikan, àti ẹgbé kejì sì ní itẹsì láti fi àánú diẹ hàn sí àwọn Júù. Nígbà tí Pius IX padà wá sí Vatican lẹyìn tí a lé e jáde, àánú tí ó ti máa n fi hàn nígbà míi kí igbèkùn rẹ tó wá kò tún farahàn mọ lác. Kí igbèkùn rẹ tó dé, ó ti pa ghetto nàà ní ilú Róòmù tì, sùgbón lẹyìn ipadabọ rẹ, ó tún dá ghetto nàà sílẹ, ó sì bèrẹ sí fi owó-orí kàn àwọn Júù láti lẹ tún adánù owó rẹ kó jọ.

Ọwọ ọtún Póòpù Pius IX ni Marcantonio Pacelli, bàbá bàbá pòòpù Hitler. Ó jẹ agbejòrò tí ó wà nínú egbé àkànṣe àwọn agbejòrò kan tí wọn n sètíléyìn fún ipò pòòpù. Ọmọkùnrin rẹ sì darapọ mọ egbé gíga yẹn kan náà ti àwọn agbejòrò, bẹẹ náà ni ọmọ ọmọ rẹ, eni tí yòò di pòòpù Hitler ní ikeyin. Léyìn tí iwé náà ti ṣàláyé itàn bàbá bàbá Eugenio Pacelli, bàbá rẹ, àti igbà èwe àti èkó rẹ, ó yíjú sí ipò tí Pacelli gbà bí ó ti bẹrẹ iṣẹ rẹ fún ipò pòòpù. Gégé bí agbejòrò, eni tí ó ti inú idílẹ̀ àwọn agbejòrò gíga ti pòòpù ti jáde, a yàn án láti darí èka kan tí ó ẹ se amọja nínú àwọn àdéhùn, èyí tí a n pè ní concords. Ní ọdún 1901 ni a mú Pacelli wọ ọfìsì Akowé Ìpínlẹ̀ ti Póòpù.

Pacelli di aṣojú sí àwọn orílẹ̀-èdè. Ní itumọ̀ àsoṭelẹ̀, Pacelli di ipò ibánisòrò òfin tí ó mú àgbèrè àwọn ọba ayé pèlú ijo papacy dé imúṣe. Ní ọdún 1903, a fi adé lé Pius X gégé bí pòòpù. Lésèkèsè ó bẹrẹ sí í kọlu “mànkàlẹ̀ imọ” tí ó bí “ibátan-òtítọ̀ àidii àti àniyàn.” Ọkùnrin tí ó darí isapá Pius X láti pa “imúlò igbà ode-oní” run ni Umberto Benigni, eni tí ó ṣiṣe ní ọfìsì kan náà pèlú Pacelli. Benigni nígbà kan sọ nípa egbé àwọn akékọ̀ itàn gíga àgbáyé kan pé, wọn jẹ àwọn èniyàn tí, “itàn kò jẹ nnkan miiran bí kò ẹ igbiyànjú àinirẹ̀ti aláidáwọ̀dúró láti bì. Fún irú èniyàn báyii, ọ̀nà itójú kan soṣo ni ó wà: iwáidii èsin!” Ní ojú Benigni, akékọ̀ itàn kan tí ó bá fi ifaramọ̀ kankan hàn sí àwọn èrò tí ó ti inú Iyíkà Faransé wá, a gbòdò pa á.

Ní ti òfin, Benigni ni ó n darí èka ipolongo iròyìn fún ipò pòòpù, ṣùgbọ̀n ní àifihàn, ó tún n ṣàkóso nẹ̀tíwọ̀kì amí-ikọ̀kọ̀ kan, tí a ẹ láti mọ̀ àwọn Kátólíikì èyíkéyìí tí wọn ní ibáṣepọ̀ pèlú “àgbélégbèyàwó-igbalódé,” tí ó ti bẹrẹ̀ láti ọ̀dọ̀ ọba guúsù. Ní ikeyin, ní ọdún 1910, iṣẹ̀ rẹ̀ mú àṣe itónisọ̀nà kan jáde tí ó fi ojúṣe kàn àwọn oṣiṣe ipò pòòpù láti búra ibúra kan, tí a n pè ní Ibúra Aláifaramọ̀ Igbalódé. Ó ṣi wà ní agbára títi di oní. Láti jẹ kí a gbà ó sí iṣe ní Vatican, o gbòdò búra sí ikóriira àwọn èrò igbalódé, èyí tí lónií a ó pè ní àwọn èrò kómúnistì.

Nínú àkótán iwé Cronwell, lóri ewé ibèrẹ̀, a kọ pé, “Nínú ọdún mewaá akókó ti ọ̀rúndún náà, gégé bí agbejòrò Vatican ọ̀dọ̀ tí ó ní imọ̀lára gíga, Pacelli ràn lówọ̀ láti fi àwòkọ̀sà kan múlẹ̀ nípa agbára pòòpù tí a kò tii rí irú rẹ̀ rí; ní ọdún 1920s, ó lo ọ̀gbọ̀n àrẹ̀kẹ̀rẹ̀kẹ̀ àti ifipábánilórúko láti fi agbára kalẹ̀ ní Jámání. Ní 1933, Hitler di alábaáṣiṣe iforowé rẹ̀ tí ó péye, a sì dá àdéhùn kan silẹ̀ tí ó fún Sọ̀ṣi Kátólíikì ní àwọn ànfààní èsin àti èkó ní paṣipàarò fún iyokúro àwọn Kátólíikì kúro nínú iṣe àwùjọ̀ àti iṣe oṣelú. Ifipò-silẹ̀ ‘ní ife ara eni’ yìí ti èsin Kátólíikì oṣelú, tí a fi lélé̀ láti Róòmù, ẹ̀ iránlówọ̀ fún idide èsin Nási.”

Ní ipadé igbimọ̀ àwọn minisita kan ní ojọ̀ kerinlá oṣù Keje, 1933, Adolph Hitler sọ̀ èrò rẹ̀ jáde ní oṣù náà gan-an pé àdéhùn tí Pacelli dá pọ̀ mọ̀ àwọn Nazi fún Jámání ti dá “àgbègbè igbèkèlẹ̀ kan silẹ̀.... nínú ijà tí n dàgbà sí Júù àgbáyé.”

Kátólíikì kò gba iwé Cornwell dáadàa, nítorí wọn kò láti gba ẹ̀rì náà pé Pacelli ni idí patàkì tí Hitler fi lè dide wá sí agbára, nítorí Jámání jẹ orílẹ̀-èdè tí ọ̀pọ̀ jùlọ̀ àwọn olùgbé rẹ̀ jẹ Kátólíikì. Pacelli ti ẹ̀ àdéhùn kan tí ó dí ilé-iṣe itejáde Kátólíikì, àwọn àjọ̀ iròyìn Kátólíikì, àti àwọn ilé-ẹ̀kó Kátólíikì lówọ̀ láti sọ ohunkóhun nípa itọ̀sọ̀nà Hitler láti ọ̀dún 1933 lo. Iwé náà topasẹ̀ ifarahàn ikóriira àwọn Júù tí ó hàn gbangba nínú Pacelli, eni tí ó sì di pòòpù léyìn náà ní àsikò Ogun Àgbáyé Keji. Ó kéré tán, ohun męta ni a lè fi idí múlẹ̀ lóri àwọn orisun itàn tí ó ẹ̀ ẹ̀ gbèkèlẹ̀ gidigidi láti inú iwé náà.

Àkókó ni ogun ọba àríwá àti ọba guúsù, gégé bí a ti ṣàfihàn rẹ̀ nínú Dániẹ̀lì orí kọkànlá. Nínú ogun náà, àwọn ọ̀tá náà ni Kátólíikì sí àìgbàgbọ̀ nínú Olorun, pòòpù sí Kómúnistì. Kókó miiran sì ni pé

póòpù lo Nási gégé bí ọmọ-ogun aṣojú rẹ̀ lòdì sí àìgbàgbọ̀ nínú Ọlórún ní àkókò Ogun Àgbáyé Keji, gégé bí póòpù nàà ẹ̀ lo Pùròtẹ́sítàntì tí ó ti yapa kùrò nínú ìgbàgbọ̀ ní ọdún 1989, gégé bí ọmọ-ogun aṣojú rẹ̀ lòdì sí àìgbàgbọ̀ nínú Ọlórún ti USSR. Ìwé nàà tún ẹ̀ idánimò ilàna àṣotẹ̀lẹ̀ inú àti ti ọ̀de tí a ṣojú fún nípasẹ̀ àwọn iránsẹ̀ Sátàni tí ó ti inú iṣẹ̀ ìyanu ní Fátímà jáde.

Ogun ààlà ilẹ̀ Ráfíà, tí a Ẹ̀fihàn nínú ẹ̀sẹ̀ mọ̀kànlá àti méjìlá ti Dániẹ̀lì mọ̀kànlá, n Ẹ̀pẹ̀pẹ̀ ogun ààlà ilẹ̀ tí ó n Ẹ̀lẹ̀ lówólowó ní Ukraine. Ogun ìgbàani nàà jẹ̀ ogun gbígbóná; èkejì sì ni ogun aṣojú keji, pẹ̀lú àwọn ọmọ-ogun aṣojú tí wọn kó ara wọn sí ifarapa ikú. Ráfíà n fi hàn pé ogun ààlà ilẹ̀ nàà wà láàárín ọ̀ba àríwá àti ọ̀ba gúúsù, sùgbón àṣotẹ̀lẹ̀ n kọ̀ wa pé títi di òfin Ojọ̀ Ìsinmi tí ó súnmó dé, a ti gbàgbé àgbèrè Tírè, Jésébẹ̀lì wà ní Samárià, Herodíà sì fò kojá ayeyẹ̀ ojọ̀ ibi Héròdu. Àwọn ẹ̀lẹ̀rìi méta wònyí nípa ipa ọ̀ba àríwá nínú itàn isinsin yìi ni pé obìnrin nàà wà lẹ̀yìn iṣẹ̀lẹ̀, ó n fa okun. Àwọn ogun gbígbóná, àwọn ogun aṣojú, àti àwọn ogun tútù tí n Ẹ̀lẹ̀ nígbà tí a ti gbàgbé obìnrin nàà, ni a n Ẹ̀ Ẹ̀ nípasẹ̀ àwọn ọmọ-ogun aṣojú rẹ̀.

Rọ̀ṣià ni ọ̀ba gúúsù, ó sì ti wà nísinisinyí nínú ogun ààlà kan tí àwọn onímọ̀-ìṣàkóso àgbáyé ti ayé Ìwọ̀-Ọ̀rún n nàwó fún, ní pàtàkì àwọn Démokíràti onítẹ̀síwájú àti àwọn Repòblikàn RINO (Republican In Name Only) ní Orilẹ̀-Èdè Amẹ̀ríkà. Nígbà tí a bá Ẹ̀fihàn Orilẹ̀-Èdè Amẹ̀ríkà gégé bí ọmọ-ogun aṣojú ọ̀ba àríwá nínú ẹ̀sẹ̀ ogójì ti Dániẹ̀lì mọ̀kànlá, àbùdá àṣotẹ̀lẹ̀ rẹ̀ méjì ni agbára ológun àti agbára owó. Orilẹ̀-Èdè Amẹ̀ríkà n Ẹ̀ iṣẹ̀ kan nàà ní Úkírèni tí ó Ẹ̀ ní 1989, nípa ríran Póòpù lówó lòdì sí Rọ̀ṣià, àti pé ọmọ-ogun aṣojú tí ó wà lóri ilẹ̀, tí n dààbò bo Úkírèni, kún fún àwọn alátilẹ̀yìn Nási tó bẹ̀ gẹ́ tí àní àwọn ilẹ̀-ìṣẹ̀ iròyìn àgbàlagbà pàápàá kò lè sẹ̀ e. Róòmù ti n lo àwọn ọmọ-ogun aṣojú kan nàà báyí tí ó ló nínú ogun gbígbóná tí ó jẹ̀ Ogun Àgbáyé Keji, àti ní 1989, láti jagun sí Rọ̀ṣià. Ka ìwé nàà: Hitler's Pope, the Secret History of Pius XII.

A ó máa bá ikẹ̀kọ̀ yìi lọ̀ nínú àpilẹ̀kọ̀ tó kàn.

“Bẹ̀e gégé, nígbà tí Ọlórún fẹ̀ sí itàn ijo hàn fún Johanu olùfẹ̀ nàà fún àwọn ìgbà tí n bọ̀, Ó fi idánìlójú fún un nípa ifẹ̀ àti itójú Olùgbàlà sí àwọn èniyàn Rẹ̀ nípa fifi ‘Èni kan tí ó dàbí Ọmọ èniyàn’ hàn án, tí n rin láàárín àwọn ọ̀pá fitílà, èyí tí ó dúró fún àwọn ijo méje. Nígbà tí a n fi àwọn ijà nílà ikeyin tí ijo yóò ní pẹ̀lú àwọn agbára ayé hàn Johanu, a tún jẹ̀ kí ó rí iṣẹ̀gun ikeyin àti idásílẹ̀ àwọn olóòtítọ̀. Ó rí ijo tí a mú wá sínú ijà ikú pẹ̀lú ẹ̀ranko nàà àti àwòrán rẹ̀, àti pé a fi ikú halẹ̀ láti mú kí wọn jòsin ẹ̀ranko nàà. Sùgbón nígbà tí ó wo kojá ẹ̀fín àti ariwo ogun nàà, ó rí ẹ̀gbẹ̀ èniyàn kan lóri Òkè Síónì pẹ̀lú Ọ̀dọ̀-Àgùntàn nàà, tí wọn ní, dípò àmì ẹ̀ranko nàà, ‘orúkọ̀ Baba wọn tí a kọ̀ sí iwájú orí wọn.’ Ó sì tún rí ‘àwọn tí ó ti Ẹ̀gun ẹ̀ranko nàà, àti àwòrán rẹ̀, àti àmì rẹ̀, àti nọ̀nbà orúkọ̀ rẹ̀, tí wọn dúró lóri Òkun Dígí, tí wọn sì ní àwọn duru Ọlórún’ tí wọn n kọ̀ orin Mose àti ti Ọ̀dọ̀-Àgùntàn nàà.”

“Àwọn ẹ̀kọ̀ wònyí jẹ̀ fún ànfààni wa. A nílò láti fi ìgbàgbọ̀ wa dúró lé Ọlórún, nítorí pé àkókò kan wà níwájú wa lẹ̀sẹ̀kẹ̀sẹ̀ tí yóò dán ọ̀kàn èniyàn wò. Kristi, ní orí Òkè Olífì, tún àwọn idájọ̀ ẹ̀lẹ̀rùjẹ̀jẹ̀ tí yóò Ẹ̀ájú ipadàbò Rẹ̀ lẹ̀kẹ̀jì sọ̀ pé: ‘Èyin yóò gbọ̀ nípa ogun àti iròyìn ogun.’ ‘Orilẹ̀-èdè yóò dide sí orilẹ̀-èdè, àti ijoba sí ijoba: iyan yóò sì wà, àti àjàkálẹ̀-àrùn, àti imìtiti ilẹ̀, ní ibi púpọ̀. Gbogbo nnkan wònyí ni ibẹ̀rẹ̀ irora.’ Nígbà tí àwọn àṣotẹ̀lẹ̀ wònyí gba imúṣẹ̀ díẹ̀ ní iparun Jerúsálẹ̀mù, wọn ní ilò tí ó taara jù lọ̀ sí àwọn ojọ̀ ikeyin.”

“A dúró ní etí-òná àwọn iṣẹ̀lẹ̀ nílá àti mímọ̀. Àsọtẹ̀lẹ̀ n̄ yára mú ẹ̀. Olúwa ti dé sí ẹ̀nu-òná. Láìpẹ̀ yóò sí síwájú wa àkókò kan tí yóò kún fún ifẹ́kúfẹ́ nílá tí yóò bo gbogbo àwọn aláàyè. Àwọn àrìyànjiyàn igbà àtijó ni a ó tún jí dide; àwọn àrìyànjiyàn tuntun yóò sì dide. Àwọn iran tí a ó ẹ̀ ní ayé wa kò tii wọ inú alá ẹ̀nikẹ̀ni rára. Sátàni n̄ ẹ̀sẹ̀ nípasẹ̀ àwọn aṣojú ẹ̀niyàn. Àwọn tí n̄ ẹ̀ isapá láti yí Òfin Orílẹ̀-èdè padà, kí wọn sì fi múlẹ̀ pé kí a pa òfin kan tí yóò fi ipa mú iṣọ̀ Ojọ̀-isinmi ojọ̀ Àikú, kò fi bèẹ̀ mọ̀ ohun tí abajade rẹ̀ yóò jẹ̀. Ipẹ̀yà nílá kan ti fẹ̀rẹ̀ dé bá wa.”

“Sùgbọ̀n àwọn ọ̀mọ̀-òdò Ọ̀lórún kò gbọ̀dò gbẹ̀kẹ̀ lé ara wọn nínu ipènjà nílá yí. Nínú àwọn iran tí a fi fún Isaiah, fún Ezekiel, àti fún John a rí bí ọ̀run ti sún mọ̀ra tó pèlú àwọn iṣẹ̀lẹ̀ tí n̄ ẹ̀lẹ̀ lóri ilẹ̀ ayé àti bí itojú Ọ̀lórún ẹ̀ pò tó fún àwọn tí ó jẹ̀ olóòtító sí I. Ayé kò sí lání alákóso. Ètò àwọn iṣẹ̀lẹ̀ tí n̄ bọ̀ wà ní ọ̀wọ̀ Olúwa. Ọ̀lánílá ọ̀run ni ó ní àyànmọ̀ àwọn orílẹ̀-èdè, gẹ̀gẹ̀ bí ó ti ní àwọn ohun tí ó kan ijo Rẹ̀, lábẹ̀ iṣàkóso tirẹ̀.” Testimonies, idipò 5, 752, 753.